Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

2 päivänä heinäkuuta 2025 *

Henkilöstö – Virkamiehet – Vanhuuseläke – Henkilöstösääntöjen vuosien 2004 ja 2014 uudistukset – Tiettyjä eläkeoikeuksien laskentaa koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä koskevat siirtymätoimenpiteet – Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII oleva 28 artikla – Sopimussuhteiset toimihenkilöt, joista on tullut virkamiehiä – Eläkeoikeuksien vuotuinen karttuma – Eläkeikä – Lain soveltamisala – Yhdenvertainen kohtelu

Asiassa T-131/24,

CR, edustajanaan asianajaja S. Orlandi,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään A. Baeckelmans, M. Brauhoff ja G. Niddam,

vastaajana,

jota tukevat

Euroopan parlamentti, asiamiehinään S. Bukšek Tomac ja M. Mão Cheia Carreira

ja

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Bauer, J. Rurarz ja X. Chamodraka,

väliintulijoina,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Svenningsen sekä tuomarit C. Mac Eochaidh (esittelevä tuomari) ja J. Laitenberger,

kirjaaja: hallintovirkamies L. Ramette,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa esitetyn,

ottaen huomioon 14.1.2025 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Kantaja CR vaatii SEUT 270 artiklaan perustuvalla kanteellaan unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan hänen vanhuuseläkeoikeuksiensa vahvistamisesta 4.5.2023 annetun Euroopan komission päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Ennen 1.5.2004 Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 77 artiklassa säädettiin muun muassa, että virkamiehellä, joka oli ollut palveluksessa vähintään kymmenen vuotta, oli oikeus vanhuuseläkkeeseen 60 ikävuodesta alkaen, että eläkeoikeuksien vuotuinen karttuma oli 2 prosenttia palvelusvuotta kohti sen palkkaluokan viimeisestä peruspalkasta, johon virkamies on kuulunut vähintään vuoden ajan (jäljempänä viimeinen peruspalkka) ja että vanhuuseläkkeen enimmäismääräksi vahvistettiin 70 prosenttia tästä viimeisestä peruspalkasta. Lisäksi Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen (jäljempänä muuhun henkilöstöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot) 39 artiklassa viitattiin henkilöstösääntöjen 77 artiklaan väliaikaisten toimihenkilöiden vanhuuseläkeoikeuksien osalta.

3 Henkilöstösääntöjä ja muuhun henkilöstöön sovellettavia palvelussuhteen ehtoja muutettiin 1.5.2004 alkaen 22.3.2004 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 723/2004 (EUVL 2004, L 124, s. 1; jäljempänä vuoden 2004 uudistus).

4 Vuoden 2004 uudistuksen yhteydessä Euroopan unionin lainsäätäjä muutti henkilöstösääntöjen 77 artiklaa muun muassa nostamalla eläkeiän 63 vuoteen ja vahvistamalla eläkeoikeuksien vuotuiseksi karttumaksi 1,9 prosenttia viimeisestä peruspalkasta kutakin palvelusvuotta kohti. Vanhuuseläkkeen enimmäismääränä säilyi 70 prosenttia viimeisestä peruspalkasta. Tätä uudistusta sovellettiin myös väliaikaisiin toimihenkilöihin ja uuteen toimihenkilöiden luokkaan eli sopimussuhteisiin toimihenkilöihin (muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 39 ja 109 artikla).

5 Henkilöstösääntöjä ja muuhun henkilöstöön sovellettavia palvelussuhteen ehtoja muutettiin 1.1.2014 alkaen 22.10.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU, Euratom) N:o 1023/2013 (EUVL 2013, L 287, s. 15; jäljempänä vuoden 2014 uudistus).

6 Vuoden 2014 uudistuksen yhteydessä unionin lainsäätäjä muutti uudelleen henkilöstösääntöjen 77 artiklaa muun muassa nostamalla eläkeiän 66 vuoteen ja määrittämällä uudeksi eläkeoikeuksien vuotuiseksi karttumaksi 1,8 prosenttia. Vanhuuseläkkeen enimmäismääränä säilyi 70 prosenttia viimeisestä peruspalkasta. Uudistus koski myös väliaikaisia ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä (muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 39 ja 109 artikla).

7 Unionin lainsäätäjän mukaan nämä vuosien 2004 ja 2014 uudistuksissa tehdyt muutokset olivat tarpeen Euroopan unionin toimielinten eläkejärjestelmän (jäljempänä unionin eläkejärjestelmä) vakuutusmatemaattisen tasapainon varmistamiseksi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä, koska

väestörakenteessa tapahtuvat ja väestön ikärakenteen muutokset rasittivat kyseistä järjestelmää yhä enemmän (asetuksen N:o 723/2004 johdanto-osan 28 ja 29 perustelukappale, asetuksen N:o 1023/2013 johdanto-osan 14 ja 15 perustelukappale).

8 Vaikka vuoden 2004 uudistuksella pyrittiin yleisesti noudattamaan talousarvion kurinalaisuutta (asetuksen N:o 723/2004 johdanto-osan kymmenes perustelukappale), vuoden 2014 uudistus toteutettiin lisäksi ennennäkemättömän rahoituskriisin jälkeen erittäin vaikeassa taloudellisessa ja sosiaalisessa tilanteessa, joka edellytti kaikilta julkishallinnoilta julkisen talouden vakauttamista lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä (asetuksen N:o 1023/2013 johdanto-osan 11–13 perustelukappale).

9 Poiketen siitä, mitä henkilöstösääntöjen 77 artiklassa ja muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 39 ja 109 artiklassa säädetään, henkilöstösääntöjen liitteessä XIII ja muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen liitteessä on lisäksi siirtymätoimenpiteitä, joita sovelletaan ennen vuoden 2004 tai vuoden 2014 uudistuksen voimaantuloa palveluksessa olleiden virkamiesten ja muun henkilöstön hyväksi.

10 Unionin lainsäätäjä antoi nämä siirtymäsäännökset, jotta uusia sääntöjä ja toimenpiteitä voitiin ryhtyä soveltamaan vähitellen, samalla kun otetaan huomioon palvelukseen otetun henkilöstön saavutetut edut ja oikeutetut odotukset (asetuksen N:o 723/2004 johdanto-osan 29 ja 37 perustelukappale; asetuksen N:o 1023/2013 johdanto-osan 14 ja 29 perustelukappale).

11 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 21 artiklan ensimmäisessä kohdassa täsmennetään ensinnäkin, että virkamies, joka on tullut palvelukseen ennen 1.5.2004, saa 2 prosenttia eikä 1,8 prosenttia viimeisestä peruspalkastaan palvelusvuotta kohden. Vaikka sen nykyinen sanamuoto on perustuu vuoden 2014 uudistukseen, kyseinen säännös on peräisin vuoden 2004 uudistuksesta (asetuksen N:o 723/2004 liitteessä I oleva 102 kohta).

12 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 21 artiklan toisessa kohdassa säädetään, että virkamies, joka on tullut palvelukseen 1.5.2004 ja 31.12.2013 välisenä aikana, saa 1,9 prosenttia eikä 1,8 prosenttia viimeisestä peruspalkastaan palvelusvuotta kohden. Tämä säännös lisättiin vuoden 2014 uudistuksessa (asetuksen N:o 1023/2013 1 artiklan 73 kohdan f alakohta).

13 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 22 artiklan 1 kohdan toisesta neljänteen alakohdan mukaan ennen 1.1.2014 palvelukseen tulleen virkamiehen eläkeikä ei ole 66 vuotta, vaan se vaihtelee 60–65 vuoden välillä riippuen mainitun virkamiehen iästä 1.1.2014. Nämä säännökset lisättiin vuoden 2014 uudistuksessa (asetuksen N:o 1023/2013 1 artiklan 73 kohdan g alakohta).

14 Lisäksi unionin lainsäätäjä on täsmentänyt, että henkilöstösääntöjen liitettä XIII sovellettiin soveltuvin osin muuhun henkilöstöön, joka oli palveluksessa 30.4.2004, ja että saman liitteen 21 artiklaa ja 22 artiklaa, sen 4 kohtaa lukuun ottamatta, sovellettiin soveltuvin osin muuhun henkilöstöön, joka oli palveluksessa 31.12.2013 (muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen liitteessä olevan 1 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen virke).

15 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan 1 kohdassa säädetään vielä, että väliaikaisilla toimihenkilöillä, joilla oli sopimus 1.5.2004 ja jotka oli nimitetty virkamiehiksi mainitun ajankohdan jälkeen ja ennen 1.1.2014, on eläkkeelle siirtyessään oikeus väliaikaisina toimihenkilöinä kertyneiden eläkeoikeuksien vakuutusmatemaattiseen tarkistukseen, jossa otetaan huomioon henkilöstösääntöjen 77 artiklassa tarkoitettu heidän eläkeikänsä

muuttaminen. Vaikka kohdan nykyinen sanamuoto perustuu vuoden 2014 uudistukseen, myös kyseinen säännös on peräisin vuoden 2004 uudistuksesta (asetuksen N:o 723/2004 liitteessä I oleva 102 kohta).

16 Vastaavasti henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan 2 kohdassa säädetään, että väliaikaisilla toimihenkilöillä, sopimussuhteisilla toimihenkilöillä tai avustavia tehtäviä hoitavilla sopimussuhteisilla toimihenkilöillä, joilla oli sopimus 1.1.2014 ja jotka oli nimitetty virkamiehiksi mainitun ajankohdan jälkeen, on eläkkeelle siirtyessään oikeus väliaikaisina tai sopimussuhteisina toimihenkilöinä kertyneiden eläkeoikeuksien vakuutusmatemaattiseen tarkistukseen, jossa otetaan huomioon henkilöstösääntöjen 77 artiklassa tarkoitettu heidän eläkeikänsä muuttaminen, jos he olivat 1.5.2014 vähintään 35 vuoden ikäisiä. Nämä säännökset lisättiin vuoden 2014 uudistuksessa (asetuksen N:o 1023/2013 1 artiklan 73 kohdan j alakohta).

17 Edellä 15 ja 16 kohdassa kyseessä olevat vakuutusmatemaattiset tarkistukset lasketaan väliaikaisena tai sopimussuhteisena toimihenkilönä kertyneiden oikeuksien vakuutusmatemaattisesta tarkistuksesta 25.2.2016 annetuissa hallintojohtajien kokouksen päätelmissä nro 268/15 vahvistettujen kertoimien mukaisesti (henkilöstösääntöjen liitteessä XIII oleva 28 artikla).

Asian tausta

18 Kantaja tuli 16.6.2012 komission palvelukseen sopimussuhteisena toimihenkilönä.

19 Kantaja nimitettiin virkamieheksi 16.8.2015.

20 Komission henkilökohtaisten etuuksien hallinto- ja maksutoimisto (jäljempänä palkkatoimisto) teki 4.5.2023 riidanalaisen päätöksen. Palkkatoimisto ilmoitti kantajalle, että hänellä oli oikeus vanhuuseläkkeeseen 1.7.2023 alkaen 66-vuotiaana. Palkkatoimisto ilmoitti hänelle myös, että hänen eläkeoikeuksiensa vuotuinen karttuma hänen palvelusajaltaan sopimussuhteisena toimihenkilönä (16.6.2012–15.8.2015) oli 1,9 prosenttia ja palvelusajaltaan virkamiehenä (16.8.2015–30.6.2023) 1,8 prosenttia.

21 Kantaja pyysi 15.12.2022 annetun tuomion Picard v. komissio (C-366/21 P, EU:C:2022:984) perusteella ja ottaen huomioon, että hän oli kuulunut keskeytyksettä toimielinten eläkejärjestelmään ja maksanut siihen keskeytyksettä eläkemaksuja, 11.5.2023 palkkatoimistoa tarkistamaan riidanalaista päätöstä siten, että hänen eläkeikänsä vahvistettaisiin 63 vuodeksi ja että häneen sovellettaisiin 1,9 prosentin vuotuista karttumaa koko hänen työuransa ajalta. Koska kantaja oli lisäksi ollut palveluksessa 66-vuotiaaksi saakka ja katsoi, että hänen eläkeikänsä olisi pitänyt vahvistaa 63 vuoteen, hän pyysi, että hänelle myönnettäisiin 2,5 prosentin lisäkorotus viimeiseen peruspalkkaansa kultakin 63 vuoden iän ylittämisen jälkeiseltä työskentelyvuodelta.

22 Palkkatoimisto ilmoitti 15.5.2023 kantajalle, että hän voi tehdä oikaisuvaatimuksen, jos hän on eri mieltä riidanalaisesta päätöksestä.

23 Kantaja jäi eläkkeelle 1.7.2023.

24 Kantaja teki 25.7.2023 oikaisuvaatimuksen riidanalaisesta päätöksestä.

25 Nimittävä viranomainen hylkäsi vaatimuksen 30.11.2023.

Asianosaisten vaatimukset

26 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan komissiolle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

28 Euroopan parlamentti vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

29 Euroopan unionin neuvosto vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen.

Oikeudellinen arviointi

30 Kantaja vetoaa kanteensa tueksi kahteen kanneperusteeseen.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee lain soveltamisalan noudattamatta jättämistä

31 Kantaja väittää, että palkkatoimisto teki oikeudellisen virheen katsoessaan, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 28 artiklaa voitiin soveltaa häneen. Kantaja katsoo, että häntä koskevan kaltaiseen tilanteeseen on unionin tuomioistuimen 15.12.2022 antaman tuomion Picard v. komissio (C-366/21 P, EU:C:2022:984) ja 14.12.2018 antaman tuomion Torné v. komissio (T-128/17, EU:T:2018:969) johdosta sovellettava henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevia 21 ja 22 artiklaa eikä kyseisen liitteen 28 artiklaa. Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevat 21, 22 ja 28 artikla sekä mainitut kaksi tuomiota yhdessä luettuina johtavat kantajan mukaan siihen, että mainitun 28 artiklan soveltamisala rajataan koskemaan vain sellaisia väliaikaisia tai sopimussuhteisia toimihenkilöitä, jotka on nimitetty virkamiehiksi 1.5.2004 tai 1.1.2014 jälkeen ja jotka eivät ole kuuluneet keskeytyksettä unionin eläkejärjestelmään. Kantaja väittää, että koska hän ei ole koskaan lakannut kuulumasta unionin eläkejärjestelmään, häneen ei voida soveltaa henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 28 artiklaa. Hänen mukaansa hänen tilanteeseensa sovelletaan ainoastaan henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevia 21 ja 22 artiklaa.

32 Komissio, jota parlamentti ja neuvosto tukevat, kiistää nämä väitteet.

33 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että palkkatoimiston käyttämä eläkeoikeuksien vuotuinen karttumisprosentti kantajan palvelusajalta sopimussuhteisena toimihenkilönä eli 1,9 prosenttia ei perustu henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan

soveltamiseen vaan henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 21 artiklan toisen kohdan ja muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen liitteessä olevan 1 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen soveltamiseen yhdessä.

34 Palkkatoimisto on sitä vastoin soveltanut henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan 2 kohdan säännöksiä, joissa viitataan henkilöstösääntöjen 77 artiklaan, siltä osin kuin on kyse kantajan 66 vuoden eläkeiästä ja hänen eläkeoikeuksiensa vuotuisesta karttumisprosentista, joka vastaa hänen palvelusaikaansa virkamiehenä ja on 1,8 prosenttia. Lisäksi kantaja hyötyi sopimussuhteisena toimihenkilönä hankkimiensa eläkeoikeuksien vakuutusmatemaattisesta tarkistuksesta. Päätelmien N:o 268/15 mukaan (ks. edellä 17 kohta) palkkatoimisto sovelsi nimittäin kyseisiin eläkeoikeuksiin kerrointa 1,152. Tämän kertoimen soveltaminen johti siihen, että hänen eläkeoikeuksiaan määritettäessä huomioon otettavaa prosenttilukua korotettiin 0,914 prosenttiyksikköä. Tämä korotus vastaa näin ollen sitä, että kantajan tosiasiallista palvelusaikaa sopimussuhteisena toimihenkilönä pidennetään kuudella kuukaudella.

35 Kantaja arvostelee vain edellä 34 kohdassa tiivistetysti esitettyjä riidanalaisen päätöksen näkökohtia. Hänen mukaansa henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 21 artiklaa ja 22 artiklan 1 kohtaa on nimittäin sovellettava hänen koko työuraansa Euroopan unionissa, mukaan lukien hänen palvelusaikansa virkamiehenä, ja hänellä oli oikeus jäädä eläkkeelle 63-vuotiaana. Näin ollen palkkatoimisto teki kantajan mukaan virheen soveltaessaan henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 28 artiklaa hänen tilanteeseensa, mutta se ei myöskään soveltanut häneen saman liitteen 22 artiklan 1 kohdan säännöksiä poiketen siitä, mitä henkilöstösääntöjen 77 artiklassa säädetään.

36 Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tältä osin, että kantaja täyttää henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset. Hän oli nimittäin sopimussuhteinen toimihenkilö 16.6.2012–15.8.2015, hänet nimitettiin virkamieheksi 16.8.2015 ja hän oli yli 35-vuotias 1.5.2014.

37 Vaikka kantaja täyttäisi nämä edellytykset, hän väittää kuitenkin, ettei henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 28 artiklaa voida soveltaa häneen, koska hän ei koskaan lakannut kuulumasta unionin eläkejärjestelmään. Kantajan mukaan henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 28 artiklaa sovelletaan nimittäin vain sellaisiin väliaikaisiin tai sopimussuhteisiin toimihenkilöihin, jotka täyttävät kyseisessä artiklassa säädetyt edellytykset ja joiden kuuluminen unionin eläkejärjestelmään on lisäksi keskeytynyt ennen heidän nimittämistään virkamiehiksi.

38 Tämä väite on hylättävä, koska viimeksi mainittu edellytys eli unionin eläkejärjestelmään kuulumisen keskeytyminen ei ilmene henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan selvästä sanamuodosta. Kantajan väitteen hyväksyminen merkitsisi henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan soveltamisalan rajoittamista siten, että siihen lisätään edellytys, josta unionin lainsäätäjä ei ole säätänyt.

39 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että jos unionin oikeuden säännöksen merkitys ilmenee yksiselitteisesti itse säännöksen sanamuodosta, tuomioistuin ei voi poiketa tästä sanamuodosta (ks. tuomio 19.10.2023, Sad Trasporto Locale, C-186/22, EU:C:2023:795, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 29.7.2024, HDI Global ja MS Amlin Insurance, C-771/22 ja C-45/23, EU:C:2024:644, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Näin ollen sen toteaminen, että henkilöstösääntöjen säännöksen soveltamiselle asetetaan jokin toinen edellytys kuin siinä määritelty edellytys, olisi kyseisen säännöksen contra legem -tulkinta, joten tällaista tulkintaa ei voida hyväksyä (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 17.12.2020, De Masi ja Varoufakis v. EKP, C-342/19 P, EU:C:2020:1035, 36 kohta ja tuomio 8.11.2023, OA v. parlamentti, T-39/22, ei julkaistu, EU:T:2023:709, 69 kohta).

41 Tämä päätelmä on tehtävä sitäkin suuremmalla syyllä, että kun otetaan huomioon SEU 13 artiklan 2 kohdassa vahvistetut toimielinten välisen tasapainon ja toimivallanjaon periaatteet (ks. vastaavasti tuomio 25.10.2017, komissio v. neuvosto, (WRC-15), C-687/15, EU:C:2017:803, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), unionin tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa poiketa henkilöstösääntöjen säännöksistä.

42 Edempänä 39–41 kohdassa esitettyjen toteamusten lisäksi se, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaan 28 artiklaan lisätään edellytys, josta unionin lainsäätäjä ei ole säätänyt, on myös vastoin vakiintunutta oikeuskäytäntöä, jonka mukaan siirtymäsäännöksiä on tulkittava suppeasti sen vuoksi, että ne ovat poikkeus ja niillä on talousarviovaikutuksia (ks. vastaavasti tuomio 14.12.2018, Torné v. komissio, T-128/17, EU:T:2018:969, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Näin ollen palkkatoimisto ei tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan 2 kohtaa voitiin soveltaa kantajan tilanteeseen.

44 Tätä päätelmää eivät horjuta 15.12.2022 annettu tuomio Picard v. komissio (C-366/21 P, EU:C:2022:984) ja 14.12.2018 annettu tuomio Torné v. komissio (T-128/17, EU:T:2018:969), joihin kantaja vetoaa.

45 Unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin eivät 15.12.2022 annetussa tuomiossa Picard v. komissio (C-366/21 P, EU:C:2022:984) ja 14.12.2018 annetussa tuomiossa Torné v. komissio (T-128/17, EU:T:2018:969) lausuneet henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan soveltamisalasta. Näiden tuomioiden perusteluista ei ilmene, että unionin tuomioistuin tai unionin yleinen tuomioistuin olisi aikonut kyseenalaistaa unionin lainsäätäjän tekemät valinnat ja muuttaa henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan soveltamisalaa rajaamalla sen ainoastaan väliaikaisiin tai sopimussuhteisiin toimihenkilöihin, joilla oli sopimus 1.5.2004 tai 1.1.2014 ja jotka eivät olleet kuuluneet keskeytyksettä unionin eläkejärjestelmään ennen nimittämistään virkamiehiksi.

46 Unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin tulkitsivat ja sovelsivat 15.12.2022 annetussa tuomiossa Picard v. komissio (C-366/21 P, EU:C:2022:984) ja 14.12.2018 annetussa tuomiossa Torné v. komissio (T-128/17, EU:T:2018:969) vain henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 21 artiklaa ja 22 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen liitteessä olevan 1 artiklan 1 kohdan kanssa, mainittujen artiklojen soveltamisalaan kuuluviin tilanteisiin.

47 Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa, että henkilöstösääntöjen liitteen XIII säännöksiä sovelletaan erikseen tarkasteltuina ja kyseisen liitteen otsikon mukaisesti ainoastaan virkamiehiin (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2022, Picard v. komissio, C-366/21 P, EU:C:2022:984, 65 kohta).

48 On täsmennettävä, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 21 artiklaa ja 22 artiklaa, lukuun ottamatta sen 4 kohtaa, voidaan ainoastaan muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen liitteessä olevan 1 artiklan 1 kohdan nojalla soveltaa soveltuvin osin muuhun henkilöstöön (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2022, Picard v. komissio, C-366/21 P, EU:C:2022:984, 66 ja 80 kohta).

49 Näin ollen henkilöstösääntöjen 77 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2004 uudistuksessa, säädetään virkamiesten osalta ensinnäkin, että eläkeoikeuksien vuotuinen karttuma on lähtökohtaisesti 1,9 prosenttia ja että eläkeikä on 63 vuotta. Samassa artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2014 uudistuksessa, säädetään, että eläkeoikeuksien vuotuinen karttuma on lähtökohtaisesti 1,8 prosenttia ja että eläkeikä on 66 vuotta.

50 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 21 artiklassa ja 22 artiklan 1 kohdassa, sellaisina kuin ne ovat muutettuina sekä vuoden 2004 että vuoden 2014 uudistuksessa, poiketaan nimenomaisesti tästä periaatejärjestelystä. Näiden kahden artiklan sanamuodon mukaan tästä poikkeusjärjestelystä hyötyvät ainoastaan virkamiehet, jotka ovat tulleet palvelukseen vuoden 2004 uudistuksen osalta ennen 1.5.2004 ja vuoden 2014 uudistuksen osalta ennen 1.1.2014.

51 Unionin yleinen tuomioistuin toteaa myös, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 21 artiklassa ja 22 artiklan 1 kohdassa viitataan ainoastaan palvelukseentulopäivään eli siihen, kun virkamies aloittaa palveluksensa, eikä, kuten saman liitteen 28 artiklassa, nimittämispäivään (ks. jäljempänä 52 ja 53 kohta).

52 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 28 artiklassa säädetään lisäksi erityisjärjestelystä niiden toimihenkilöiden osalta, joilla oli sopimus 1.5.2004 tai 1.1.2014 ja jotka nimitettiin myöhemmin virkamiehiksi.

53 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 28 artiklassa säädetään siis kahdesta erillisestä ja kumulatiivisesta edellytyksestä. Ensimmäinen edellytys on palvelukseen tulo toimihenkilönä viimeistään 1.5.2004 tai 1.1.2014, koska kyseisellä toimihenkilöllä oli oltava sopimus jompanakumpana näistä päivämääristä. Toinen edellytys on kyseisen toimihenkilön nimittäminen virkamieheksi, mikä tapahtuu väistämättä hänen palvelukseen tulonsa jälkeen, koska henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan sanamuodon mukaan nimityksen on täytynyt tapahtua 1.5.2004 tai 1.1.2014 jälkeen.

54 Henkilöstösääntöjen 77 artiklan sekä henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 21 artiklan, 22 artiklan 1 kohdan ja 28 artiklan sanamuodon mukaisesta ja systemaattisesta tulkinnasta ilmenee siten, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena oli rajata mainittujen 21 artiklan ja 22 artiklan 1 kohdan, joita tarkastellaan erikseen, soveltaminen pelkästään virkamiehiin, joiden palvelusaika virkamiehenä on alkanut ennen 1.5.2004 tai ennen 1.1.2014.

55 Sitä vastoin virkamiehet, jotka on nimitetty 1.5.2004 tai 1.1.2014 jälkeen, kuuluvat henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan soveltamisalaan, jos he olivat tulleet palvelukseen aikaisemmin väliaikaisina tai sopimussuhteisina toimihenkilöinä ja jos heillä oli sopimus 1.5.2004 tai 1.1.2014.

56 Sen jälkeen unionin lainsäätäjä salli toimihenkilöiden osalta muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen liitteessä olevan 1 artiklan 1 kohdan nojalla henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 21 artiklan ja 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen soveltuvin osin henkilöstöön, joka on palveluksessa tai oli edelleen palveluksessa 30.4.2004 tai 31.12.2013.

57 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 21 artiklan ja 22 artiklan 1 kohdan soveltaminen soveltuvin osin koskee kuitenkin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen liitteessä olevan 1 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan vain toimihenkilöitä, ei virkamiehiä (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2022, Picard v. komissio, C-366/21 P, EU:C:2022:984, 66 ja 80 kohta).

58 Tämä ratkaisu noudattaa lisäksi johdonmukaisesti muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen ja niiden liitteen olennaista sisältöä, sillä ne koskevat nimenomaisesti ja yksinomaan toimihenkilöitä. Virkamies ei näin ollen voi vaatia, että häneen sovellettaisiin muuhun henkilöstöön sovellettavia palvelussuhteen ehtoja ja niiden liitettä.

59 Kuten edempänä 52 kohdassa jo todettiin, unionin lainsäätäjä on kuitenkin säätänyt henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 28 artiklassa erityisjärjestelystä niiden väliaikaisten tai sopimussuhteisten toimihenkilöiden osalta, joilla oli sopimus 1.5.2004 tai 1.1.2014 ja jotka on myöhemmin nimitetty virkamiehiksi.

60 Tästä seuraa, että kantajan tilanteeseen, joka koski hänen palvelusaikaansa sopimussuhteisena toimihenkilönä, sovellettiin alun perin henkilöstösääntöjen 77 artiklaa ja muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 109 artiklaa yhdessä, sellaisina kuin ne olivat muutettuina vuoden 2004 uudistuksessa. Sen sijaan hänen tilanteeseensa sovellettiin 1.1.2014 ja 15.8.2015 välisenä aikana henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 21 artiklan toista kohtaa ja muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen liitteessä olevan 1 artiklan 1 kohdan toista virkettä yhdessä. Kyseisten säännösten mukaan hänen eläkeoikeuksiensa vuotuinen karttuma oli 1,9 prosenttia hänen palvelusajaltaan sopimussuhteisena toimihenkilönä.

61 Kantajan tilanteeseen on hänen virkamiehenä palvelemisensa osalta sovellettu 16.8.2015 eli hänen nimittämispäivästään lähtien henkilöstösääntöjen 77 artiklaa ja henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan 2 kohtaa yhdessä, sellaisina kuin ne ovat muutettuina vuoden 2014 uudistuksessa. Näiden säännösten mukaan hänen eläkeoikeuksiensa vuotuinen karttuma kyseisellä ajanjaksolla on 1,8 prosenttia ja hänen eläkeikänsä on 66 vuotta. Lisäksi hänen eläkeikänsä nostaminen korvataan rahallisesti tarkistamalla vakuutusmatemaattisesti hänen sopimussuhteisena toimihenkilönä saamiaan eläkeoikeuksia (ks. edempänä 34 kohta).

62 Nämä päätelmät eivät ole ristiriidassa 15.12.2022 annetun tuomion Picard v. komissio (C-366/21 P, EU:C:2022:984) 76 ja 80 kohtaan perustuvien päätelmien kanssa. Ensinnäkin kantajan tilanne on erilainen kuin Picardin tilanne. Picard oli tehnyt uuden sopimuksen toimihenkilönä, kun taas kantaja oli nimitetty virkamieheksi. Lisäksi on todettava, että toisin kuin Picard väitti ja riippumatta siitä, muuttuivatko kantajan tehtävät olennaisesti hänen nimittämisensä vuoksi, riidanalainen päätös ei johtanut siihen, että hän olisi menettänyt henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevien siirtymäsäännösten soveltamisen edut. Kuten edempänä 61 kohdassa todetaan, kantajan palvelusaika virkamiehenä kuuluu henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan soveltamisalaan.

63 Toisin kuin kantaja väittää, unionin tuomioistuin ei ole todennut, että kuuluminen keskeytyksettä unionin eläkejärjestelmään olisi ainoa peruste sen määrittämiseksi, ketkä voivat saada etua henkilöstösääntöjen liitteessä XIII oleviin 21 ja 22 artiklaan sisältyvien siirtymäsäännösten soveltamisesta. Käyttäessään 15.12.2022 annetun tuomion Picard v. komissio (C-366/21 P, EU:C:2022:984) 76 kohdassa adverbia ”muun muassa” unionin tuomioistuin osoitti, että kyse oli vain yhdestä perusteesta muiden joukossa. Samaa ratkaisua on väistämättä sovellettava

henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaan 28 artiklaan, josta unionin tuomioistuin ei kuitenkaan ole lausunut (ks. edellä 45 kohta), koska kyseinen artikla kuuluu samassa liitteessä olevien 21 ja 22 artiklan ohella siirtymäsäännöksiin.

64 Kuten edempänä 54 ja 55 kohdasta ilmenee, se, että toimihenkilö nimitettiin virkamieheksi 1.5.2004 tai 1.1.2014 jälkeen ja että hänellä oli sopimus jompanakumpana kyseisistä päivämääristä, ovat henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan soveltamisperusteita.

65 Unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa lisäksi ylimääräisenä seikkana, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 28 artiklaa voidaan soveltaa myös silloin, kun toimihenkilön kuuluminen unionin eläkejärjestelmään on keskeytynyt ennen vuoden 2004 tai vuoden 2014 uudistusta, edellyttäen, että hänellä oli sopimus 1.5.2004 tai 1.1.2014 ja että hänet nimitettiin sen jälkeen virkamieheksi. Toisin sanoen määritettäessä, voidaanko henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 28 artiklaa soveltaa, merkitystä on vain sillä, että kyseisessä artiklassa säädetyt ja edellä 53 kohdassa mainitut edellytykset täyttyvät.

66 Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa lopuksi, että unionin lainsäätäjän tekemät valinnat ilmenevät edempänä 60 ja 61 kohdassa esitetyistä päätelmistä ja että unionin tuomioistuinten ei perussopimusten laatijoiden niille antamia tehtäviä hoitaessaan kuulu, kuten kantaja vaatii, poiketa henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevasta 28 artiklasta lisäämällä siihen edellytys, jota ei tällä hetkellä ole olemassa (ks. edempänä 37–43 kohta).

67 Ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista

68 Toissijaisesti esittämässään toisessa kanneperusteessa kantaja esittää lainvastaisuusväitteen henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan osalta sillä perusteella, että sillä loukataan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

69 Tältä osin yhdenvertaisen kohtelun periaate edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tapauksia ei kohdella eri tavalla eikä erilaisia tilanteita kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (ks. tuomio 18.4.2024, Dumitrescu ym. v. komissio ja unionin tuomioistuin, C-567/22 P–C-570/22 P, EU:C:2024:336, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

70 Sen määrittämiseksi, onko kyseistä periaatetta loukattu, on erityisesti otettava huomioon sen säännöksen kohde ja päämäärä, jolla kyseistä periaatetta väitetään loukatun (ks. tuomio 18.4.2024, Dumitrescu ym. v. komissio ja unionin tuomioistuin, C-567/22 P–C-570/22 P, EU:C:2024:336, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

71 Lisäksi vapaan harkintavallan alaan kuuluvissa asioissa, kuten laadittaessa siirtymäajan sääntöjä, joilla varmistetaan oikeudenmukainen siirtyminen vanhasta henkilöstösääntöjärjestelmästä uuteen, yhdenvertaisen kohtelun periaatetta loukataan vain silloin, kun unionin lainsäätäjän tekemä erottelu on lainmukaisesti tavoitellun päämäärän kannalta mielivaltainen tai ilmeisen sopimaton (tuomio 14.12.2018, GQ ym. v. komissio, T-525/16, EU:T:2018:964, 104 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti tuomio 18.4.2024, Dumitrescu ym. v. komissio ja unionin tuomioistuin, C-567/22 P–C-570/22 P, EU:C:2024:336, 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

72 Oikeuskäytännön mukaan unionin yleisen tuomioistuimen on siis vain varmistettava, ettei erilainen kohtelu ole mielivaltaista tai selvästi epäasianmukaista asetettuihin tavoitteisiin nähden (ks. vastaavasti tuomio 25.3.2021, Álvarez ja Bejarano ym. v. komissio, C-517/19 P ja C-518/19 P, EU:C:2021:240, 53 ja 54 kohta).

73 Tämä rajoitettu tuomioistuinvalvonta huomioon ottaen unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä ei sitä vastoin ole varmistaa, ettei unionin lainsäätäjä katsonut kohtuuttomasti, että käyttöön otettu erilainen kohtelu voi olla asianmukainen ja tarpeellinen yleisen edun mukaisen tavoitteen toteuttamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 14.7.2022, komissio v. VW ym., C-116/21 P–C-118/21 P, C-138/21 P ja C-139/21 P, EU:C:2022:557, 129 kohta ja määräys 22.12.2022, komissio v. KM ja neuvosto v. komissio, C-341/21 P ja C-357/21 P, EU:C:2022:1042, 64 kohta).

74 Unionin yleinen tuomioistuin tutkii toisen kanneperusteen kaksi osaa tämän oikeuskäytännön mukaisesti.

Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa

75 Kantaja väittää, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 28 artiklassa loukataan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, koska siinä kohdellaan eri tavalla toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa olevia henkilöryhmiä. Kantaja väittää nimittäin, että pelkästään sen vuoksi, että hänet nimitettiin virkamieheksi – ja vaikka hän ei koskaan lakannut kuulumasta unionin eläkejärjestelmään –, häntä kohdellaan epäedullisemmin kuin siinä tapauksessa, että hänestä olisi tullut virkamiehen sijasta väliaikainen toimihenkilö tai että hän olisi jatkanut sopimussuhteisena toimihenkilönä. Kantaja väittää lisäksi, että parlamentti tulkitsi yli viiden vuoden ajan henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevia 21 artiklaa, 22 artiklan 1 kohtaa ja 28 artiklaa samalla tavalla kuin hän.

76 Komissio, jota parlamentti ja neuvosto tukevat, kiistää tämän väitteen.

77 Unionin tuomioistuin on tältä osin jo todennut tilanteiden rinnastettavuudesta, että henkilöstösäännöissä ja muuhun henkilöstöön sovellettavissa palvelussuhteen ehdoissa otettiin käyttöön virkamiehille ja muulle henkilöstölle yhteinen eläkejärjestelmä eli unionin eläkejärjestelmä. Kun otetaan huomioon muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 39 artiklan 1 kohdassa ja 109 artiklan 1 kohdassa oleva viittaus henkilöstösääntöjen V osaston 3 luvussa säädettyihin edellytyksiin, myös väliaikaiset ja sopimussuhteiset toimihenkilöt osallistuvat nimittäin eläkejärjestelmän rahoittamiseen henkilöstösääntöjen 83 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2022, Picard v. komissio, C-366/21 P, EU:C:2022:984, 77 ja 78 kohta).

78 Unionin tuomioistuin totesi kuitenkin myös, että virkamiesten ja muun henkilöstön välillä oli eroja (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2022, Picard v. komissio, C-366/21 P, EU:C:2022:984, 69 kohta).

79 Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa tästä, että virkamiehillä on lähtökohtaisesti varmuus siitä, että he voivat olla unionin palveluksessa eläkeikään saakka. Palvelussuhde päättyy ennen eläkeikää ainoastaan poikkeustapauksissa, joihin kuuluvat henkilökohtaisten syiden vuoksi myönnetty virkavapaus, jos se on otettu uran loppuvaiheessa, yksikön edun vuoksi myönnettävä virkavapaa, vapaaehtoinen irtisanoutuminen, irtisanominen viran puolesta, siirtäminen eläkkeelle

yksikön edun vuoksi, irtisanominen epäpätevyyden vuoksi, viraltapano, kuolema ja eläkkeelle siirtäminen viran puolesta pysyvän työkyvyttömyyden vuoksi, (henkilöstösääntöjen 40, 42 c, 47–51 ja 53 artikla sekä henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 9 artiklan 1 kohdan h alakohta).

80 Sitä vastoin, ja kuten kantaja itsekin myöntää, toimihenkilöillä ei pääsääntöisesti ole tällaista pysyvää työsuhdetta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimielimen ja määräajaksi palkatun väliaikaisen toimihenkilön välisen työsuhteen kestoa säännellään osapuolten välillä tehdyssä sopimuksessa vahvistetuilla ehdoilla. Lisäksi hallintoelimillä on laaja harkintavalta sopimuksen uusimisessa (ks. vastaavasti tuomio 14.12.2022, SU v. EIOPA, T-296/21, EU:T:2022:808, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen ainoastaan toistaiseksi voimassa oleva sopimus luo entistä kiinteämmän ja ajallisista rajoitteista vapaan yhteyden toimielimen ja asianomaisen toimihenkilön välille (ks. vastaavasti tuomio 9.11.2022, QM v. Europol, T-164/21, EU:T:2022:695, 83 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

81 Kun otetaan lisäksi huomioon virkamiesten yleensä pidempi palvelussuhde unionissa mutta myös heille automaattisesti kertyvät ikälisät ja heidän saamansa ylennykset, heidän uransa lopussa saavuttamansa ikälisät ja palkkaluokka ovat yleensä korkeammat kuin toimihenkilöillä. Virkamiesten tavallisesti korkeampaan luokitukseen liittyy korkeampi palkka kuin useimmilla toimihenkilöillä, koska palkka on suoraan sidoksissa palkkaluokkaan ja -tasoon.

82 Viimeksi mainittu seikka on ratkaiseva nyt käsiteltävässä asiassa, koska virkamiehen tai toimihenkilön vanhuuseläkkeen määrää laskettaessa otetaan huomioon vain hänen viimeinen peruspalkkansa (ks. edempänä 4–16 kohta).

83 Vanhuuseläkkeen määrä ei myöskään riipu yksinomaan viimeisestä peruspalkasta. Sen määrä riippuu myös virkamiehen tai toimihenkilön palvelusvuosista, sillä hän saa jokaiselta palvelusvuodelta 1,8; 1,9 tai 2 prosenttia viimeisestä peruspalkastaan (ks. edempänä 4–16 kohta). Mekaanisesti tarkasteltuna on niin, että koska virkamiesten palvelussuhde on yleensä pidempi kuin toimihenkilöiden, heillä on enemmän eläkkeeseen oikeuttavia palvelusvuosia kuin toimihenkilöillä.

84 Kun nämä objektiiviset erot otetaan huomioon ja kuten komissio, parlamentti ja neuvosto väittävät, vuosien 2004 ja 2014 uudistusten kokonaisvaikutus unionin talousarvioon on väistämättä suurempi virkamiesten eläkkeiden kuin muun henkilöstön eläkkeiden osalta.

85 Kun otetaan huomioon unionin eläkejärjestelmän vakuutusmatemaattisen tasapainon säilyttämistä koskeva tavoite, joka on saavutettava vaarantamatta palvelukseen otetun henkilöstön saavutettuja etuja ja oikeutettuja odotuksia (julkisasiamies Pikamäen ratkaisuehdotus Picard v. komissio, C-366/21 P, EU:C:2022:582, 44 ja 51 kohta) ja joka täydentää yleisempiä tavoitteita talousarvion kurinalaisuudesta ja julkisen talouden vakauttamisesta vaikeassa taloudellisessa ja sosiaalisessa tilanteessa (ks. edempänä 7 ja 8 kohta), ja kun otetaan huomioon sen laaja harkintavalta, unionin lainsäätäjä on voinut katsoa, että 1.5.2004 tai 1.1.2014 jälkeen nimitettyjä virkamiehiä oli voitava kohdella eri tavalla kuin silloin, jos he olisivat säilyttäneet väliaikaisen tai sopimussuhteisen toimihenkilön asemansa vähintään kymmenen vuotta.

86 Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa, että virkamiehet ja toimihenkilöt maksavat vain kolmanneksen unionin eläkejärjestelmän rahoituksesta, kun taas eläkkeet, joiden maksamisen jäsenvaltiot takaavat yhteisesti, maksetaan unionin talousarviosta (henkilöstösääntöjen 83 artiklan 1 ja 2 kohta). Koska unionin eläkejärjestelmän rahoitusrakenne

perustuu ensisijaisesti jäsenvaltioiden unionille myöntämiin varoihin, henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan mukaisen erityisjärjestelyn piiriin kuuluvien virkamiesten etuja huomioon otettaessa ei voida sivuuttaa täysin sitä, että mainittujen jäsenvaltioiden on ollut pakko toteuttaa ankaria toimenpiteitä selvitäkseen vakavan talous- ja rahoituskriisin pysyvistä vaikutuksista (asetuksen N:o 1023/2013 johdanto-osan 13 perustelukappale). Lisäksi unionin eläkejärjestelmän vakuutusmatemaattisessa tasapainossa on nimenomaisesti otettava huomioon pitkäaikainen talouskehitys ja rahoitusta koskevat muuttujat (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 13.12.2017, Arango Jaramillo ym. v. EIP, T-482/16 RENV, ei julkaistu, EU:T:2017:901, 126 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen yhteiskunnassa, jolle on ominaista yhteisvastuu, kuten SEU 2 artiklassa korostetaan (tuomio 25.2.2025, Sąd Rejonowy w Białymstoku ja Adoreikė, C-146/23 ja C-374/23, EU:C:2025:109, 71 kohta), ja tilanteessa, jota leimasi vakava talous- ja rahoituskriisi, unionin lainsäätäjä pystyi muiden toimenpiteiden ohella perustamaan tämän erityisjärjestelyn unionin virkamieskunnan yhteisvastuuhengen esiin tuomiseksi niiden toimien vuoksi, joihin jäsenvaltioiden oli myönnyttävä omalla tasollaan.

87 Lisäksi on huomautettava, että väliaikaisten ja sopimussuhteisten toimihenkilöiden maksut unionin eläkejärjestelmään ovat pääsääntöisesti pienempiä kuin virkamiesten, joiden peruspalkka todennäköisesti nousee palkkaluokan ja ikälisien mukaan koko heidän työuransa ajan. Tältä osin on totta, että unionin eläkejärjestelmä on järjestetty solidaarisuuden periaatteen mukaisesti, eikä sitä ole suunniteltu siten, että virkamiehelle maksettava eläke on täsmällinen vastike hänen tähän järjestelmään maksamistaan osuuksista (ks. tuomio 8.11.2023, OA v. parlamentti, T-39/22, ei julkaistu, EU:T:2023:709, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Unionin lainsäätäjä saattoi kuitenkin laajaa harkintavaltaansa käyttäen ja unionin eläkejärjestelmää koskeva yhteisvastuuperiaate huomioon ottaen katsoa, että virkamies, joka nimitettiin virkamieheksi 1.5.2004 tai 1.1.2014 jälkeen, ei voinut hyötyä vanhuuseläkeoikeuksien vuotuisesta karttumisprosentista, jota häneen sovellettiin hänen palvelusaikanaan väliaikaisena tai sopimussuhteisena toimihenkilönä, koska tämä olisi merkinnyt sitä, että hän olisi hyötynyt suhteettomasti tästä korkeammasta prosenttiluvusta, kun hänen eläkkeensä määrä lasketaan sen palkkaluokan viimeisestä peruspalkasta, johon kyseinen virkamies oli kuulunut ennen eläkkeelle siirtymistään.

88 Edellä esitetyn perusteella kantajan riitauttama erilainen kohtelu ei vaikuta selvästi epäasianmukaiselta unionin lainsäätäjän asettamien tavoitteiden kannalta. Tämä unionin lainsäätäjän ratkaisu on lisäksi talousarvion kurinalaisuuden ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden (SEUT 310 ja SEUT 317 artikla) sekä unionin eläkejärjestelmän vakuutusmatemaattisen tasapainon säilyttämistä koskevan periaatteen mukainen (henkilöstösääntöjen 83 a artikla ja liite XII).

89 Tämä erilainen kohtelu ei myöskään ole mielivaltaista.

90 Tältä osin unionin tuomioistuin on jo katsonut, että henkilöstösääntöjen säännöksellä otetaan käyttöön mielivaltainen erottelu virkamiesten ja/tai toimihenkilöiden välillä, jos tämä ero perustuu syrjintäperusteeseen, jolla ei ole yhteyttä tavoiteltuun päämäärään. Tällaisessa tilanteessa luonteeltaan täysin varainhoidolliset, hallinnolliset tai henkilöstöpoliittiset syyt eivät voi sellaisenaan olla objektiivinen oikeuttamisperuste keskenään rinnasteisessa asemassa olevien virkamiesten ja/tai toimihenkilöiden erilaiselle kohtelulle (ks. vastaavasti tuomio 18.4.2024, Dumitrescu ym. v. komissio ja unionin tuomioistuin, C-567/22 P–C-570/22 P, EU:C:2024:336, 79–81, 93 ja 94 kohta).

91 Nyt käsiteltävässä asiassa, toisin kuin henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 8 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa, jonka unionin tuomioistuin totesi lainvastaiseksi 18.4.2024 antamassaan tuomiossa Dumitrescu ym. v. komissio ja unionin tuomioistuin (C-567/22 P–C-570/22 P, EU:C:2024:336), kantajan riitauttama erilainen kohtelu ei perustu erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa kiellettyyn syrjintäperusteeseen vaan edempänä 78–84 kohdassa mainittuihin objektiivisiin syihin.

92 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka yhdenvertaisen kohtelun periaate edellyttää, että samanlaisessa tai toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa oleviin virkamiehiin ja/tai toimihenkilöihin sovelletaan samoja sääntöjä, siinä ei kuitenkaan kielletä unionin lainsäätäjää ottamasta huomioon objektiivisia eroja asianomaisten henkilöiden olosuhteissa tai tilanteessa (ks. tuomio 16.10.1980, Hochstrass v. yhteisöjen tuomioistuin, 147/79, EU:C:1980:238, 7 kohta ja tuomio 3.5.2018, SB v. EUIPO, T-200/17, ei julkaistu, EU:T:2018:244, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

93 Niin ikään vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin palvelukseen ottamien eri henkilöstöryhmien aseman välisiä eroja ei voida kyseenalaistaa, eikä sitä, että henkilöstösääntöjen mukaisten takeiden ja sosiaalietuuksien näkökulmasta tietyt unionin palkkaamat henkilöryhmät voivat saada takeita tai etuja, joita ei myönnetä muille henkilöryhmille, voida näin ollen pitää tosiasiallisena syrjintänä (ks. tuomio 12.3.2020, XB v. EKP, T-484/18, ei julkaistu, EU:T:2020:90, 82 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

94 Unionin yleinen tuomioistuin toteaa myös, että kuten parlamentti on huomauttanut, virkamiesten ja toimihenkilöiden välinen erottelu ei ole ominaista henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevalle 28 artiklalle. Vaikka unionin eläkejärjestelmä on yhteinen virkamiehille ja toimihenkilöille, se ei kuitenkaan ole yhdenmukainen. Virkamiehistä poiketen väliaikaisilla ja sopimussuhteisilla toimihenkilöillä on muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 42 ja 112 artiklan nojalla oikeus pyytää, että heidän toimielimensä suorittaa maksut, jotka heidän olisi suoritettava eläkeoikeuksiensa perustamiseksi tai säilyttämiseksi lähtömaassaan. Samoin silloin, kun sopimussuhteisesta toimihenkilöstä tulee virkamies tai virkamiehestä tulee sopimussuhteinen toimihenkilö, tämä aseman muutos voi henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 3 artiklan d alakohdan mukaan johtaa aikaisemmassa järjestelmässä kertyneiden palvelusvuosien vähenemiseen tai eläkkeeseen laskettujen palvelusvuosien ja todellisten palvelusvuosien lukumäärän välistä erotusta vastaavien, liikaa suoritettujen maksujen palauttamiseen.

95 Vaikka nyt käsiteltävässä asiassa riitautettu erotteluperuste ei siis ole syrjivä ja vaikka se perustuu objektiivisiin syihin, unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa, että – jälleen toisin kuin henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 8 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan osalta todettiin – kyseinen peruste ei myöskään ole sellainen, ettei sillä ole yhteyttä tavoiteltuihin päämääriin tai ettei se mitenkään liity niihin. Hyväksyessään henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan unionin lainsäätäjä on unionin eläkejärjestelmän vakuutusmatemaattisen tasapainon säilyttämistä, talousarvion kurinalaisuutta ja julkisen talouden vakauttamista koskevien tavoitteiden mukaisesti tarkoittanut, että asianomaisten virkamiesten eläkeoikeuksien vuotuista karttumisprosenttia olisi yksinomaan heidän virkamiehenä toimimansa palvelusajan osalta alennettava ja heidän työuransa pituutta pidennettävä nimenomaisesti sen vuoksi, että virkamiesten eläkkeistä talousarviolle aiheutuva rasite on toimihenkilöiden eläkkeistä aiheutuvaa rasitetta suurempi (ks. edempänä 7, 8 ja 84 kohta).

96 Vaikka unionin yleinen tuomioistuin ei myöskään sulje pois sitä, että tietyissä erityistilanteissa toimihenkilön työura voi vastata virkamiehen työuraa joko keston, palkkaluokan, palkan tai tehtävien osalta, näin ei kuitenkaan yleensä ole. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on kuitenkin niin, että vaikka yleisesti sovellettavien abstraktien oikeussääntöjen käyttöön ottamisesta aiheutuisi erityistapauksissa satunnaista haittaa, lainsäätäjää ei voida moittia kaavamaiseen ryhmittelyyn turvautumisesta, kunhan ryhmittely ei ole itsessään syrjivä sen tavoitteen kannalta (tuomio 16.10.1980, Hochstrass v. yhteisöjen tuomioistuin, 147/79, EU:C:1980:238, 14 kohta ja tuomio 15.4.2010, Gualtieri v. komissio, C-485/08 P, EU:C:2010:188, 81 kohta).

97 Näin ollen kantajan riitauttama erilainen kohtelu ei suinkaan ole mielivaltaista, vaan se perustuu objektiiviseen ja syrjimättömään perusteeseen, ja sitä perustellaan lisäksi unionin eläkejärjestelmän vakuutusmatemaattisen tasapainon säilyttämistä, talousarvion kurinalaisuutta ja julkisen talouden vakauttamista koskevilla tavoitteilla.

98 Kun eriyttämisperuste ei myöskään ole syrjivä eikä täysin vailla yhteyttä tavoiteltuihin päämääriin, mikä pätee nyt käsiteltävässä asiassa, unionin tuomioistuin on jo lisäksi myöntänyt lähinnä, että talousarviomenojen kasvua rajoittavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat virkamiehiin ja/tai toimihenkilöihin erityisesti vähentämällä näiden etuja, voitiin perustella talousarvion kurinalaisuutta ja julkisen talouden vakauttamista koskevilla tavoitteilla (ks. vastaavasti tuomio 18.4.2024, Dumitrescu ym. v. komissio ja unionin tuomioistuin, C-567/22 P–C-570/22 P, EU:C:2024:336, 81 kohta; ks. myös vastaavasti ja analogisesti tuomio 25.2.2025, Sąd Rejonowy w Białymstoku ja Adoreikė, C-146/23 ja C-374/23, EU:C:2025:109, 67, 69 ja 71 kohta).

99 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan säännöksistä ei myöskään voida johtaa mielivaltaista tai selvästi epäasianmukaista erottelua siihen unionin lainsäätäjän tavoittelemaan päämäärään nähden, jonka tarkoituksena on säilyttää asianomaisten virkamiesten saavutetut edut ja oikeutetut odotukset, koska niitä kunnioitetaan, kuten muunkin 1.5.2004 tai 1.1.2014 palveluksessa olleen henkilöstön saavutettuja etuja ja oikeutettuja odotuksia.

100 Eläkeoikeudet, jotka kyseiset virkamiehet ovat saaneet palvellessaan toimihenkilöinä, säilyvät nimittäin ennallaan. Lisäksi on täysin loogista, että ennen nimittämistä virkamieheksi he eivät olleet vielä saaneet eläkeoikeuksia virkamiehinä. Asianomaiset virkamiehet ovat saaneet virkamiehen eläkeoikeudet vasta nimittämispäivästään alkaen.

101 He eivät myöskään olleet toimihenkilöinä ollessaan saaneet minkäänlaisia täsmällisiä ja ehdottomia vakuutteluja siitä, että päättäessään siirtyä virkamiehiksi heidän eläkeoikeuksiensa vuotuinen karttumisprosentti ja eläkeikänsä säilyisivät ennallaan.

102 Sen lisäksi, että asianomaisten virkamiesten saavutettuja etuja ja oikeutettuja odotuksia kunnioitetaan, kuten muunkin 1.5.2004 tai 1.1.2014 palveluksessa olleen henkilöstön tapauksessa, unionin yleinen tuomioistuin toteaa vielä, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan mukaan näiden virkamiesten eläkeiän nostaminen korvataan rahallisesti heille toimihenkilöinä kertyneiden eläkeoikeuksien vakuutusmatemaattisella tarkistuksella. Käytännössä kullekin virkamiehelle toimihenkilönä kertyneisiin eläkeoikeuksiin sovelletaan hänen henkilökohtaisen tilanteensa mukaisesti kerrointa 1–1,178 (ks. edempänä 17 kohta), kuten kantajan tapauksessa tehtiin (ks. edempänä 34 kohta). Näin ollen mainittuja saavutettuja etuja ei siis tosiasiallisesti suinkaan heikennetä, vaan ne säilytetään (kerroin on yhtä suuri kuin 1) tai niitä jopa lisätään (kerroin on suurempi kuin 1) tätä kerrointa soveltamalla.

103 Unionin yleinen tuomioistuin toteaa joka tapauksessa, että kantajalla ei ollut ennen virkamieheksi nimittämistään mitään varmuutta oikeudestaan saada vanhuuseläkettä, koska hän ei ollut tuolloin – toisin kuin henkilöstösääntöjen 77 artiklan ensimmäisessä kohdassa edellytetään – vielä ollut kymmentä vuotta unionin palveluksessa.

104 Lopuksi on todettava, että kantajan esittämällä seikalla, jonka mukaan parlamentti tulkitsi yli viiden vuoden ajan henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevia 21 artiklaa, 22 artiklan 1 kohtaa ja 28 artiklaa hänen ehdottamallaan tavalla niiden toimihenkilöiden hyväksi, joista oli tullut virkamiehiä, ei ole merkitystä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen on nimittäin sovitettava yhteen laillisuusperiaatteen noudattamisen kanssa, mikä merkitsee sitä, että kukaan ei voi vedota omaksi edukseen toisen hyväksi tehtyyn lainvastaisuuteen (ks. tuomio 16.10.2019, Palo v. komissio, T-432/18, EU:T:2019:749, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

105 Näin ollen toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Toisen kanneperusteen toinen osa

106 Kantaja väittää, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 28 artiklassa loukataan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, koska siinä kohdellaan samalla tavalla kaikkia toimihenkilöitä, joista on tullut virkamiehiä 1.5.2004 tai 1.1.2014 jälkeen, ottamatta huomioon sitä, että he eivät mahdollisesti ole ennen nimittämistään kuuluneet keskeytyksettä unionin eläkejärjestelmään. Kantajan tilannetta ei kuitenkaan voida rinnastaa sellaisen toimihenkilön tilanteeseen, jonka kuuluminen unionin eläkejärjestelmään oli keskeytynyt ja joka oli sen jälkeen nimitetty virkamieheksi. Kantaja puolestaan ei koskaan lakannut kuulumasta unionin eläkejärjestelmään.

107 Komissio, jota parlamentti ja neuvosto tukevat, kiistää tämän väitteen.

108 Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa tältä osin, että yhdenvertaisen kohtelun periaate ei edellytä, että tilanteet ovat täysin samanlaisia, jotta niitä voitaisiin kohdella samalla tavalla. Näiltä tilanteilta vaaditaan ainoastaan rinnastettavuutta (tuomio 15.10.2020, Coppo Gavazzi ym. v. parlamentti, T-389/19–T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, T-409/19–T-414/19, T-416/19–T-418/19, T-420/19–T-422/19, T-425/19–T-427/19, T-429/19–T-432/19, T-435/19, T-436/19, T-438/19–T-442/19, T-444/19–T-446/19, T-448/19, T-450/19–T-454/19, T-463/19 ja T-465/19, EU:T:2020:494, 257 kohta).

109 Kun otetaan huomioon henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan tarkoitus ja unionin lainsäätäjän tavoitteet, on kuitenkin katsottava, että kaikki ne virkamiehet, joita kyseinen artikla koskee, ovat toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa, koska he kaikki ovat olleet aiemmin toimihenkilöitä ja heidät on kaikki nimitetty 1.5.2004 tai 1.1.2014 jälkeen.

110 Tarkasteltaessa näiden virkamiesten tilanteiden rinnastettavuutta ei kuitenkaan ole merkitystä sillä, olivatko he kuuluneet keskeytyksettä unionin eläkejärjestelmään ennen nimittämistään vai eivät. Tämä seikka nimittäin liittyy heidän palvelusaikaansa toimihenkilöinä, kun taas henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevan 28 artiklan säännösten soveltaminen riippuu heidän nimittämisestään virkamiehiksi. Näin ollen tämä seikka merkitsee käytännössä korkeintaan sitä, että virkamiehelle, jonka kuuluminen unionin eläkejärjestelmään ja vastaavasti maksujen

maksaminen siihen keskeytyi ennen hänen nimittämistään, kertyy vähemmän eläkkeeseen oikeuttavia palvelusvuosia, jotka liittyvät yksinomaan hänen työskentelyynsä toimihenkilönä, kuin siinä tapauksessa, että tällaista keskeytystä ei olisi tapahtunut.

111 Lisäksi toimihenkilöt, joista tuli virkamiehiä sen jälkeen, kun heidän kuulumisensa unionin eläkejärjestelmään oli keskeytynyt, ja toimihenkilöt, joista tuli virkamiehiä ilman, että heidän kuulumisensa eläkejärjestelmään keskeytyi, ovat toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa. Kyseiset toimihenkilöt ovat nimittäin molemmissa tapauksissa maksaneet eläkemaksuja unionin eläkejärjestelmään, jotta heidän eläkeikänsä olisi alhaisempi kuin se, jota heihin lopulta sovelletaan. Heidän saavutetut etunsa ovat siis luonteeltaan samanlaiset, ja vain kunkin saavuttamien eläkkeeseen oikeuttavien palvelusvuosien määrä on erilainen. Näin ollen virkamiehiksi siirtyneiden toimihenkilöiden on voitava hyötyä vakuutusmatemaattisesta tarkistuksesta riippumatta siitä, kuuluivatko he keskeytyksettä unionin eläkejärjestelmään ennen nimittämistään virkamiehiksi.

112 Samoin toimihenkilöt, joista tuli virkamiehiä sen jälkeen, kun heidän kuulumisensa unionin eläkejärjestelmään oli keskeytynyt, ja toimihenkilöt, jotka olivat kuuluneet keskeytyksettä kyseiseen järjestelmään, kun heistä tuli virkamiehiä, ovat toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa oikeutettujen odotustensa osalta. Koska heistä tuli virkamiehiä 1.5.2004 tai 1.1.2014 jälkeen, he eivät voineet perustellusti odottaa, että heihin sovellettaisiin välittömästi nimittämisensä jälkeen henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevaa 21 artiklaa ja 22 artiklan 1 kohtaa, koska kyseiset kaksi artiklaa sisältävät siirtymäsäännöksiä, joiden tarkoituksena on yksinomaan säilyttää saavutetut edut ja oikeutetut odotukset, jotka olivat olemassa ennen vuoden 2004 tai vuoden 2014 uudistuksen voimaantuloa.

113 Kuten ensimmäisen kanneperusteen tutkimisen yhteydessä joka tapauksessa jo todettiin, se, onko unionin eläkejärjestelmään kuuluminen keskeytynyt vai ei, ei ole ainoa peruste sen määrittämiseksi, ketkä kuuluvat henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevien erilaisten siirtymäsäännösten soveltamisalaan (ks. edempänä 63 ja 64 kohta).

114 Kantajan riitauttama samanlainen kohtelu ei näin ollen loukkaa yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, koska sitä sovelletaan toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa oleviin henkilöryhmiin.

115 Näin ollen toisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

116 Toinen kanneperuste ja siten kanne kokonaisuudessaan on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

117 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.

118 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Tästä seuraa, että parlamentti ja neuvosto vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Kanne hylätään.**

2) **CR vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja hänet velvoitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.**

3) **Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Svenningsen Mac Eochaidh Laitenberger

Julistettiin Luxemburgissa 2 päivänä heinäkuuta 2025.

Allekirjoitukset